

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1719. usque ad annum 1720

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1782

VD18 13322648

§. 16. Pars prima: quæ Constitutionem Unigenitus præcesserunt?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67659)

Sæc. XVIII. in rebus longe minoris momenti frequenter adhibuerunt, ut videre est in articulo 3. Memorialis, quod ad sui defensionem Serenissimo Regni Regenti obtulit Universitas 7. Junii Anno 1717.

Atque ut melius intelligatur, quam arcta & urgens necessitas nobis incubuerit provocandi a Constitutione *Unigenitus* ad futurum Generale Concilium, proponemus hic præcipua momenta, quibus nos impulsus ad id fuimus, ducti & ex iis, quæ Constitutionem præcesserunt, & ex iis, quæ in ipsa Constitutione habentur, & ex iis, quæ Constitutionem consecuta sunt: quæ quidem omnia compluribus jam doctissimorum Theologorum & Illustrium Episcoporum scriptis fusius demonstrata, nunc leviter tantum & strictim attingemus.

§. XVI.

PRIMA PARS.
QUÆ CONSTITUTIONEM
PRÆCESSERUNT.

Ex iis, quæ ante Constitutionem præfenti in negotio contigerunt, præsertim impugnant libertates nostras quæ quidem libertates ipsis constituti Hierarchiæ principiis, & sacris veterum Canonum institutis, quorum rebus

mentissima semper fuit Ecclesia Galli-
cana: 1. quod caussa hæc in prima in-
stantia delata sit ad Romanum Pontifi-
cem; 2. quod iudicata sit ab eo pri-
vatim contra morem & Canones; 3.
quod Auctorem Libri, de quo ageba-
tur, audire recusaverit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1719.

I.

*Caussa hæc non debuit in prima instan-
tia deferri ad Romanum Pon-
tificem.*

Cum sit Romanus Pontifex legiti-
mus successor Beati Petri, in quo pri-
matus Apostolorum tam excellenti gratia
præeminet, vere & ex animo agnosci-
mus jus idem illud competere Pastori
Romanæ Ecclesiæ, in qua semper Apo-
stolicæ Cathedræ viguit principatus. Sin-
gulare illud Romanæ Sedis privilegium,
absit, ut nos unquam in dubium revo-
care aggrediamur: at absit pariter, ut
sacram Episcoporum auctoritatem vel
leviter imminutam velimus.

S. Aug. l. 2.
de bapt.
contr. Don.
cap. 1.
Idem Ep. 43.

Christus Dominus omnes Apосто-
los, & in eorum persona omnes Epi-
scopos, eorumdem successores, rerum
personarumque Ecclesiasticarum ac Fi-
dei iudices constituit. A primis tem-
poribus constanter assertum fuit Episco-
pis

Sæc. XVIII. pis Jus istiusmodi causas in sua pro-
A. C. 1719. vincia natas prima actione iudicandi.

Sardicensis quidem (*) Synodico de-
creto ad honorandam Petri memoriam san-
Can. 3. citum est, ut, si quis Episcopus in pro-
Conc. Sard. vincia sua damnatus conquereretur,
ad Beatissimum Romanæ Ecclesiæ Epi-
scopum posset recurrere, ut, si retra-
ctandi iudicii locum esse existimaret
Romanus Pontifex, in provincia iudi-
cium de novo institueretur. Verum
hoc semper immotum manere voluit
Syno

(*) Can. 5. alias 7. Sardic. *Osus Episco-
pus dixit. Placuit autem, ut si Episcopus ac-
cusatus fuerit, & iudicaverint congregati Epi-
scopi regionis illius, & de gradu suo eum de-
jecerint, si appellaverit, qui dejectus est, & con-
fugerit ad Episcopum Romanæ Ecclesiæ, &
voluerit se audiri; si iustum putaverit, ut re-
vetur iudicium, vel discussionis examen, scribere
dignetur his Episcopis, qui in finitima Pro-
vincia sunt, UT IPSI DILIGENTER OM-
NINO REQUIRANT, & juxta fidem veri-
tatis definiant. Quod si is, qui rogat causam
suam iterum audiri, deprecatione sua moverit
Episcopum Romanum, ut e latere suo presbyte-
rum mittat, erit in potestate Episcopi quid vellet
& quid aestimet. Et si decreverit mittendo
esse, qui præsentibus cum Episcopis iudicent, ha-
bentes ejus auctoritatem, a quo missi sunt, erit
in suo arbitrio.*

Synodus Sardicensis, ut Episcopi Provinciae causas apud se natas prima cognitione judicarent. Atque Jus Episcoporum causas etiam majores in Synodo Provinciae judicandi in prima, ut Epistola secunda ad Victricium Rothomagensis. *Si majores causae in medium fuerint devolutae, inquit, ad Sedem Apostolicam, sicut Synodus statuit, & vetus consuetudo exigit, POST EPISCOPALE JUDICIUM referantur.*

Saec. XVIII.
A. C. 1719.

Tom. 2.
Concil. concilium. 1250.

Si qua unquam causa a Gallis Episcopis judicari debuit, haec certe de qua nunc agitur. Liber, unde una & centum propositiones excerptae sunt, in Gallia editus fuerat, Gallico idiomate conscriptus, a tribus Galliae Episcopis approbatus. Illae propositiones ad fidem, ad disciplinam, ad mores, ad jura Regum, ad hierarchiam pertinent. Illius libri occasione nata fuerat contentio inter Episcopos Lucionensem & Rupellensem ex una parte, & Eminentissimum Cardinalem Noaillium eundemque Parisiensem Archiepiscopum ex altera; jamque editis utrimque Mandatis ea contentio in publicum eruperat. Transferendae Romam talis causae quænam justa ratio esse poterat?

H 4

„Pe-

Sæc. XVII.

A. C. 1719.

*In eandem
rem Episc.
Lingon. suo
& Laudun.
Episc. nomi-
ne Epistolam
scripsit ad
Regem Chri-
stianissimum
29. April.
1719.*

„Petere quavis de caussa a Roma-
no Pontifice Constitutiones, quibus
proscribantur libri, quorum nos legi-
tini & naturales Judices sumus, quid
aliud est (inquebant Episcopi Laudun-
ensis & Lingonensis in Memoriali
quod hac de re obtulerunt Serenissi-
mo Delphino 3. Febr. Anno 1712)
quam Ecclesiæ & Regni jura lædere,
deprimere Episcopatum, maculam
injurere Episcoporum honori, quorum
plerique, si unquam alias, ea erudi-
tione florent, ut facile possint Cle-
Gallicani decus & famam tueri, quod
inter alios, Europatota, singulari sem-
per doctrinæ luce emicuit? Audemus
affirmare ejusmodi Constitutiones in
Gallia acceptatas, insolentes esse, de-
cessoribus nostris ignotas, & ultima
demum sæculo in hoc Regnum inve-
ntas. Profitemur nos Romani Popu-
liticis præminentiam agnoscere, dum
dicimus posse ad ipsum ab Episcopo-
rum judiciis appellari: at iidem, illi
læsa ipsius dignitate, contendimus id
juris nunquam eum sibi arrogare pos-
se, ut prima actione, seu in prima
ut ajunt, instantia judicet.

Ad tuendum jus Episcoporum con-
veniens hic duximus Episcopalis vo-
cis patrociniū adhibere. At per se
patet æquitati & recto ordini consenta-
neum

neum fuisse, ut SS. P. Clemens XI. deferentibus hanc causam ad eum contra Canones Episcopis Lucionensi & Ruppellensi idem responderet, quod olim Episcopo cuidam S. Leo, suorum ille quidem jurium bene conscius & retinens, sed veterum Canonum longe retinentior. *Sollicitudinis quidem tuæ, inquit ille, hic ordo esse debuerat, ut cum Metropolitano tuo primitus de eo quod quaerendum videbatur esse, conferres; ac si id, quod ignorabat dilectio tua, etiam ipse nesciret, instrui vos pariter posceretis; quia in causis, quæ ad generalem observantiam pertinent omnium Domini Sacerdotum, nihil sine Primatibus oportet inquiri.*

Sæc. XVIII.
A. C. 1719.

*S. Leo, Epist.
83. ad Theodorum Forojuliensem.*

II.

Hæc causa judicata est privatim à Romano Pontifice contra Canones & consuetudinem.

Sive antiquam Ecclesiæ disciplinam, sive recentiore consuetudinem consideremus, extra dubium est, non posse quidquam paulo majoris momenti à Romano Pontifice definiri, nisi Episcopos provinciæ, aut saltem Clerum Ecclesiæ Romanæ consuluerit.

Testem protinus in medium producemus non suspectum Romanæ Curiaë, Lucam Holsteinium, Vaticanæ Bibliothecæ

Sæc. XVIII. thecæ Præfectum, profunda eruditio-
A. C. 1719. ne percelebrem. *Vel leviter in Eccle-*

Lucas Hol- stein. in Notis ad Synod. Rom. Bonif. II. Tom. IV. Concil. pag. 1723. *siastica Historia versati, inquit ille, sciunt moris fuisse antiqui, ut quoties de graviori momenti negotio ad Apostolicam ceterasque majores Sedes referretur, non solum Cle- rus Urbicus, sed etiam Episcopi in Comitatu commorantes ad consilium commune de liberationemque convocarentur. Ejus re exemplum hæc Acta continent . . . Verum ut ceteri minores Episcopi ad res ecclesiasticas dirigendas suæ cujusque civitatis Presbyteros ad Concilium vocabant, quia collectis in unum multorum sententiis facilius, quam ex usu est perspicitur: ita quoque Romani Pontifices . . . ad deliberationes & Concilia Ecclesiastica Presbyteros Urbis, & Episcopos qui forte aderant, aut etiam propinquo ad id ipsum accersebantur, adhibere ab antiquo consuevere.*

S. Cornel. Ep. 49. ad Cyprian.

Omnium Romanorum Pontificum nomine audiri potest S. Cornelius, quæ sic de se ipse loquitur: *Omni igitur ad me perlato, placuit contrahi PRESBYTERIUM. Adfuerunt etiam Episcopi quinque, qui & hodie præsentibus fuerunt ut firmato consilio quid . . . observari deberet CONSENSU OMNIUM statueretur Romani Pontifices, qui, ut dignitate ceteris præeminent, ita tuendæ puritatis fidei & servandæ veteris disciplinæ primas sibi partes vindicabant, fuerunt*

perdiu tenacissimi antiqui moris; a quo Sæc. XVIII. utinam nunquam recessissent. *Contra A. C. 1719. statuta Patrum condere aliquid vel mutare, inquit Zosimus, nec hujus quidem Sedis potest auctoritas. Apud nos enim invulsis radicibus vivit antiquitas, cui Decreta Patrum sanxere reverentiam.* *Zosim apud Gratian. 25. q. l. c. contra.*

Olim igitur, ut observat Petrus de Marca Archiepiscopus Tolosanus, una cum Synodorum tractatu negotia universalis Ecclesie procurabant summi Pontifices: sed posterioribus temporibus loco veterum Synodorum in consilium adhibuerunt Cardinales. Nihil autem posse Romanos Pontifices paulo gravioris momenti sine eorum consensu statuere, pluribus argumentis evincitur.

1. „Papæ omnes in ingressu suo ad Pontificatum, interposita jurisjurandi religione, omnia Decreta Canonica prædecessorum suorum, quæcumque Synodaliter statuissent, & probata essent, confirmabant, eaque se indiminuta servaturos pollicebantur, & cum S. R. E. Cardinalium consilio, consensu, directione ministerium suum peracturos.

2. Perpetuo usu patet, eorum de gravibus negotiis Constitutiones nunquam fuisse editas & publicatas nisi consentiente Cardinalium Collegio. Ea ratione damnavit articulos Lutheri

Rubens in vita Bonif. VIII.
Concil. Leo Tom. IV. pag. 394.

Sæc. XVIII. Leo X. omnibus rite pensatis ac sæpius ventilatis cum S. R. E. Cardinalibus, &c.

Hist. Univ.
Tom. V.
pag. 211.

Legimus in Actis nostris ad Anno 1410. Bullam quamdam secundam, quæ Mendicantes spectabat, ab Universitate rejectam fuisse, quia dicitur in prima Bulla QUOD IPSA PROCES- SIT DE CONSILIO FRATRUM, in secunda minime . . . Et ergo miratur Universitas, quare Papa dubitat illam Bullam annullare, & irritam declarare.

Concil.
Tom. X.
pag. 768.

3. Papæ ipsi agnoverunt factas sine Cardinalium consensu Constitutiones nullas esse & irritas; & si quando ipsæ ab hac regula recesserunt, palam ea & libere exprobratum est, id esse contra Canones. Paschalis II. icti cum imperatore Henrico V. fœderis nullitatem inde repetit: Quod, inquit sine Fratrum consilio aut subscriptionibus feci. Plurimum Bonifacii VIII. Constitutionum suspensio effectum Benedictus XI. Quia predecessor noster, ait, de Fratrum suorum consilio statuta non edidit supradicta.

Jacobus
Cardin. Pa-
piensis l. 2.
Comment.
p. 371. &
372.

Quoniam autem interdum Pontifices istam cautionem verbo inferebant Decretis suis, re ipsa negligebant; inter alia multa hoc statuerunt Cardinales, ne liceret deinceps, in Diplomati- bus factum dicere ex Fratrum consilio, quod ad verum consulentibus eis decretum non esset. Sed quid possunt sanctissimæ leges, quid potest

potest ipsa jurisjurandi religio contra Sæc. XVIII.
 dominandi dulcedinem? In hæc sta- A. C. 1719.
 tuta juraverat, cum esset Cardinalis,
 Paulus II. Juravit iterum in eadem fa-
 ctus Pontifex. Et mox ea omnia aper-
 tissime violavit, intentara etiam Ex-
 communicationis pœna Cardinalibus,
 si auderent sibi obsistere. Hoc obligatæ
 fidei ludibrium scriptis ad eum literis
 vere Episcopali constantia ipsi expro-
 brabat decus illorum temporum Cardi-
 nalis Papiensis.

Card. Papi.
ep. 181. &
182.

Si tenetur Papa alicujus momenti
 negotia decidere in Concilio, aut sal-
 tem in Consistorio Cardinalium, in con-
 fessio erit apud omnes, id multo magis
 in iis, quæ ad fidem pertinent fieri o-
 portere. Quod adeo verum est, ut ad-
 dictissimi Curix Romanæ scriptores,
 illi etiam, qui Romani Pontificis infalli-
 bilitatem acerrime tuentur, Papam ex
 Cathedra loquentem, & infallibilitatis
 privilegio donatum non considerent,
 nisi cum facta in Concilio, aut saltem
 in toto Cardinalium Collegio post lon-
 gum & maturum examen Decreta pro-
 ponit Ecclesiæ.

Cardin. de
Turrecre-
mata, &c.

Porro negari non potest, inter gra-
 vissimas causas cœnseri debuisse eam,
 de qua nunc dicimus; ubi fama ageba-
 tur plurium Illustrissimorum Præsulum,
 qui delato ad Censores Romanos Con-
 sidera-

Sæc. XVIII. A. C. 1719. fiderationum Libro suæ approbationis
 sigillum apposuerant; ubi una & ce-
 tum propositiones ad Fidem, ad Di-
 sciplinam, ad Sacramenta, ad sacran-
 Hierarchiam, ad Regnorum & Eccle-
 siarum jura pertinentes discutienda
 erant. Quid in illa occasione SS. P.
 Clemens XI? An ex antiquo more de-
 cessorum suorum & Canonum præscri-
 pto Episcoporum Synodum convoca-
 vit? An saltem collecto Cardinalium
 Collegio, sine quorum assensu nihil sta-
 tuere potest, exemplo Leonis X. do-
 ctissimos quosque Theologos consulto-
 aut celebriorum Universitatum prævi-
 judicia petiit? Ad excutiendas tot
 tam implicatas quæstiones paucos tan-
 tum Consultores nominavit cum duo-
 bus Cardinalibus, quorum alter ap-
 tus hostis erat nostrarum libertatum
 quibus postea paucos alios Cardinales
 plerosque variis de causis non minus
 suspectos, ad speciem & formam ad-
 junxit, injuncta omnibus per jurame-
 tum inviolati silentii necessitate in ejus-
 modi negotio, quod omnium oculos
 omnium ora, omnium testimonia pe-
 stulabat. Ista judicandi ratio, qua
 nomine tantum distat a Tribunali In-
 quisitionis, quod nos plane rejicimus
 antiquis Ecclesiæ legibus, & præsent
 etiam disciplinæ omnino contraria est
 nostræ

nostrasque & omnium Ecclesiarum libertates penitus labefactat.

Sæc. XVIII.
A. C. 1719.

III.

*Denegata contra leges Auctori Libri
Considerationum audientia.*

Tam parum legitimæ illius iudicii formæ cumulum addit denegata perseveranter Auctori Considerationum audientia. Qua nos injuria eo vehementius permoveri debemus, quod Auctor ille e nostris alumni & Magistris unus est, & in Parisiensis Academiæ sinu doctrinam illam hausit de Ecclesiæ & (*) Regum potestate, quæ in illum forte Censores Romanos non mediocriter accendit.

Vetant divinæ humanæque leges quemquam inauditum damnari. *Num. Joan. 7. 51.*
quid lex nostra, inquiebat homo Judæus ad Principem Sacerdotum, judicat hominem, nisi prius audierit ab ipso, & cognoverit quid faciat? . . . Non est Romanis consuetudo, inquiebat idem contra Principes Sacerdotum homo ethnicus, damnare aliquem hominem, priusquam is, qui accusatur, præsentibus habeat accusatores, locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina.

In

(*) Scripsit Lib. de Supr. Reg. potest. Parisiis editum Anno 1704.

Sæc. XVIII.
A. C. 1719.

*Bulla
Leon. X.
contra Lu-
therum.*

In primo omnium Concilio, quod Hierosolymis habitum est, auditæ diligenter utrimque partes. In omnibus itidem Conciliis auditi, quorum intererat, si ultro adessent: si vero vel per ignorantiam, vel per incuriam, vel etiam per contumaciam abessent, rogati, invitati, citati, jussi fuere, ut causam suam defensuri ad Tribunal Ecclesiæ se sisterent. Sic olim cum Ario, cum Nestorio, cum Eutychete; sic postremis hisce temporibus cum Lutherum actum est. *Bone Deus*, inquit Leo X. ipsum Deum testem appellans paternæ suæ sollicitudinis & caritatis ad revocandum in Ecclesiæ Matris hunc hæresiarcham; quid prætermisimus, quid non fecimus, quid paternæ caritatis omisimus, ut eum ab hujusmodi erroribus revocarem? Postquam enim ipsum citavimus, mitius cum ipso procedere volentes, illum invitavimus, atque tam per diversos tractatus cum Legato nostro habitos, quam per literas nostras, hortati fuimus, ut a prædictis erroribus discederet, aut oblato etiam salvo conductu & pecuniâ ad iter necessaria, sine metu . . . veniret, ac Salvatoris nostri, Apostolique Pauli exemplo, non occulto, sed palam & in scientie loqueretur. Est hæc scilicet non scripta, sed nata lex, & omnium hominum animis insita vel barbarorum, ut

rei quilibet, etiam scelerati, etiam im-
pii & sacrilegi, nunquam inauditi
damnentur.

Sæc. XVIII.
A. C. 1719.

Hoc religiose antea observaverat
erga Wiclefum fato functum Joannes
XXIII. Convocato Romæ Concilio ad
damnandos quosdam libros illius hæ-
retici in sua contra matrem Ecclesiam
rebellione mortui, quamvis tunc mu-
tus & surdus jaceret in sepulcro, vi-
dereturque ejus memoria non posse nisi
horrori esse, oblatum est ei tamen be-
nigna invitatione alienæ vocis patroci-
nium, ut sit apud Judices erga cada-
ver hominis mortui, ne scilicet in ju-
dicio Ecclesiastico violata utcumque dici
posset naturæ lex, quæ vetat quem-
quam indefensum damnari. *Monemus*
insuper; inquit ille Pontifex, auctori-
tate præmissa (Concilii) omnes & singu-
los, qui voluerint tueri memoriam dicti
Wickleff, ut infra novem menses proxi-
me futuros . . . compareant apud Sedem
Apostolicam, coram nobis . . . dicturi &
allegaturi quicquid voluerint, ne idem Joan-
nes, licet ab humanis ereptus, de hæresi
condemnetur.

Concil. Ed.
Labbe.
Tom. XI.
pag. 2323.

At id vivus & spirans Christi sacer-
dos, fidei Ecclesiæ & sanctæ Sedis Apo-
stolicæ unitati inviolate adhærens, nul-
lis unquam precibus impetrare potuit.
Statim atque ille publicis rumoribus
Hist. Eccles. Tom. LXX. 1 au-

Sæc. XVIII.
A. C. 1719.

audiit Librum suum Romæ examinari, scripsit ad SS. P. N. Clementem XI. plenas obsequii & reverentiæ Literas, quibus tanquam singulare beneficium enixe & suppliciter efflagitabat, quod ultro offerendum fuit, ut in sua causa audiretur. *Advolutus animo ad Sanctitatis Vestræ pedes enixe supplico, inquit, ut Clementia Vestra jubeat communicari mecum ac declarari mihi Propositiones eaque sigillatim excerptæ & quasi censuræ dignæ ad Apostolicum vestrum judicium delatæ sunt: ut si qua propositio sit, manifeste erronea, aut quæ ad errorem tendat vel tendere posse videatur, eam ab eaque ambiguitate aut tergiversatione, vel retractem, vel explicem; ne quis de doctrina aut mente mea, aut de vero ac genuino Libri mei sensu dubitandi locus supersit, unde facti quæstio rursus enascatur.*

Felix Vitalat. Lud. Ant. & Gasst. Joann. Bapt. Lud. de Noailles, Catalaunenses Episcopi.

Ad hanc tam subditi filii urgentissimam obtestationem accedebat non spernenda sane auctoritas Episcoporum sanctitate & doctrina illustrium, ac præsertim Eminentissimi Cardinalis Noailles, qui non modo approbaverant Librum Considerationum, sed ejus lectio nem, tanquam alendæ pietati peridoneam, suæ Diæceseos Fidelibus commendaverant. Æquum videbatur, ut in tam justa postulatione, eorum quæque haberetur aliqua ratio: idque eo

magis, quod non solos Auctoris vivi Sæc. XVIII. A. C. 1719.
 liber, sed persona quoque & fama a-
 geretur; cum ab eo *sacrum Novi Testa-*
menti textum damnabiliter vitiatum, ex-
presse, quamquam sine ullis argumen-
tis, arguat Constitutio, pluriesque in
alienos, exoticos, ac sæpe noxios sensus
non sine maxima perversione detortum: &
 Propositiones ab ipso prolatae dicantur
 eo animo, ut sagittet in obscuro rectos
 corde. An postulandi vel causa justior,
 vel modus honestior fingi potest? Nul-
 lus tamen ad Judicis aures & animum
 aditus patuit.

§. XVII.

SECUNDA PARS.
 QUÆ IN CONSTITUTIONE
 HABENTUR.

In ipsa Constitutione duo spectari pos-
 sunt: Adjuncta, seu Clauulæ, quas
 illa diversis partibus continet, & Do-
 ctрина, quæ ex damnatione Propositio-
 num eruitur. Utrumque autem sive
 nostris libertatibus, sive purioribus fi-
 dei, morum, & disciplinæ principiis
 penitus adversari, vel ipsa Constitutio-
 nis lectione cognosci potest.